

REDACTIA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefranca, nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se trimit.
Inserat
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚI:
In Viena la M. Dukas schf.,
Nax. Angenfeld & Emer. Les-
ner, Heinrich Schalek, Ope-
lik Nachf., Anton Oplik.
In Budapesta la A. V. Gher-
ger, Ekstein Bernat, Iul. Le-
opold (VII Erzsbet-köz).
Prețul inserțiilor: o rî-
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publici-
tățile mai dese după tarife și fo-
ială. — RECLAME pe pașă
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate edi-
țiile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plăruș 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 102.

Brașov, Luni-Marti 8 (21) Mai

1907.

Un sfat care a iecut sânge rău.

Rar de tot se întâmplă, de un
șir lung de ani încoace, să se ridice
din mijlocul intelectualilor maghiari
câte o voce, care să aibă timbrul
șovinismului militant. Cu atât mai
mult pare surprinzătoră o astfel de
voce s'a ridicat zilele acestea chiar
în Budapesta și chiar din mijlocul
profesorilor de stat subordonați mi-
nisterului de culte și instrucțiune
publică.

Voim să vorbim despre o confe-
rență, ce s'a ținut în Budapesta ina-
ntea membrilor întruniți a societății
„gimnaziului practic“ despre „națio-
nalizare și școală“. Conferențiarul este
Emil Rombauer, persoană înoscută
la noi în Brașov, fost director la
școlile de stat reale de aici, la care
a funcționat timp de 25 d ani și
care astăzi ocupă postul de director
de studii superior reg. în capitală.
Mersul cugetării și păreriile saș des-
fășurate în amintita conferență se re-
sumă în următoarele: Se credea ina-
inte cu douăzeci și cinci de ani că
construirea statului maghiar aarnă
dela lățirea limbei maghiare și că
școala e chemată în primul rând să
realizeze aceasta. Praxa însă nu a
justificat păreriile și ideile de atunci.
Aceste idei au dat faliment. Experien-
țele făcute l'au convins că, deși na-
ționalitățile au învățat limba maghiară,
totuși nu s'au maghiarizat, ba din
contră tocmai din mijlocul acelor
cari au fost constrânși a învăța un
gurește, au eșit ce-i mai înverșunați
agitatori. Sila de a învăța limba ma-
ghiară și purtarea adeseori nemotivată
și despotică a funcționarilor dela ad-
ministrație mai mult ne-au îndepărtat
decât ne-au apropiat, zice, de țanta ce-o
urmărim. Naționalitățile au fost ațitate
în contra noastră. S'a provocat apoi
la contele Stefan Sechenyi, care a
desfășurat aceleași vederi și a inche-
iat conferința sa zicând: „Singurul
mijloc de a câștiga naționalitățile este

prevenirea conciliantă față de ele. Ma-
ghiarii trebuie să învețe limbi pentru
a se putea înțelege cu naționalitățile
în limba lor; numai cu modul acesta
le vor putea cuceri pentru patria un-
gară.“

Limbajul acesta firește că nu
sună bine la urechile șoviniștilor.
Foilă din Budapesta atacă de-a rân-
dul pe Rombauer pentru că a cutezat
să-și espună vederile sale lămurit și
franc. Pe noi ne atinge plăcut că în
decursul activității sale didactice de
un pătrar de secol în Brașov și-a
câștigat astfel de păreri corăspunză-
toare stărilor adevărate, căci au mai
fost și alții aici încă și mai multă
vreme, dar au rămas tot cu preocu-
pările și cu ideile lor falze de mai
nainte. Până ce era în Brașov nu
și-a dat pe față păreriile și trecea de
aderent al direcțiunii șoviniste do-
minante.

Mai mult s'a supărat în urma
debutului antișovinist al directoru-
lui Rombauer cronicarul lui „Buda-
pesti Hirip“, care nu știe cum să-și
esprime indignarea sa pentru că Rom-
bauer a declarat că ideile moderne
de maghiarizare au dat faliment. Il
numește ironic „distinsul stălp cultu-
ral al statului“ și-i ține o predică
despre minunile ce le-a făcut până
acum politica de maghiarizare. Spune
că Budapesta care înainte cu 40 de
ani era încă germană s'a maghiari-
zat cu totul (?); că orașele din Un-
garia se maghiarizează unul după al-
tul; că și în Brașov Maghiarii se tot
înmulțesc și că Nemții, Slovacia și
Rutenii dau maghiarimei o bună parte
a contingentului inteligenței lor ce
trece prin școale; că și o parte din
Sârbi dau asemenea contingent; că
inteligența maghiară se întregește tot
cu contingent al naționalităților. Oare
aceasta, zice, să însemne faliment?
Nu școala este care a maghiarizat
capitala, orașele din provincie pe Șvabi
Slovaci și Sârbi?

E caracteristic, că în lupta cu

adversarul, care într'un moment ne-
controlat a spus adevărul, cronicar-
ul, despre care vorbim, recunoaște
pe față că politica culturală maghiară
țintește de-adreptul la maghiarizare
și că școala maghiară are aceasta
misiune. Adevărat că foaia, la care
serie, a fost totdeauna în tabăra celor
mai extremi șoviniști și a mărturisit
nu numai odată tendința maghiari-
zării, dar totdeauna a căutat să îm-
brace această tendință în haina po-
stulatului ce s'ar impune cu necesitate,
ca toți cetățenii statului să știe limba
maghiară. Rombauer n'a făcut multe
fraze și multă teorie și a ținut toate
mahinațiunile acestea, constatând că
se esercează silă pentru învățarea
limbei maghiare.

E clar și nenegabil, că învățarea
limbei maghiare se forțează. Cea mai
viuă dovadă despre aceasta ni-o dă
proiectul școlar al lui Apponyi.

Ocaziunea ce se zice că o oferă
dispozițiunile acestui proiect naționa-
lităților de-a învăța limba maghiară
mai cu temei, nu este decât sila,
sila crudă de care a vorbit conferen-
țiarul. El are mare dreptate, când
zice, că pentru ca să înceteze sila și
să fie câștigate naționalitățile prin
conciliațiune, Maghiarii înșiși trebuie
să se desbure de exclusivismul lor,
învățând cât mai mult limba popoa-
relor conlocuitoare.

Kristoffy despre rezultatul alegerilor
din Austria. Fostul ministru Kristoffy s'a
exprimat despre rezultatul alegerilor din
Austria față de un redactor al ziarului
„Magyar Szó“ în modul următor: Dela
efectul alegerilor austriace aștept cele mai
bune rezultate. Deoparte s'a întărit în
Viena credința, că numai prin realizarea
cinstită a votului universal secret se poate
aduce ordine și pace în ambele state. De
altăparte succesul politic, obținut în Aus-
tria, va aduce în mișcare și în Ungaria
clasele burgheze din zi ce merge tot mai
nemulțumite, deasemenea și pe muncito-
rimea organizată, care nu va mai suferi
amănarea introducerei votului universal.
Aceste împrejurări vor avea ca rezultat,

apropiata și cât mai grabnica introducere
a votului universal în Ungaria... Atunci
vor fi împinse în parlamentul ungar în a
doua linie chestiunile de drept public și
vor ajunge în primul lor chestiunile soci-
ale și economice...

Motivul, că în Ungaria se face
mare șgomot din cauza învingerii socia-
liștilor din Austria este, că cercurile inte-
resate vreau să intimideze publicul ma-
ghiar, care privește încă cu o oare care
nedumerire introducerea votului universal
în Ungaria.

Enunțiațiunea social-democrației ce-
hice. Comitetul executiv al social-democra-
ției cehice, care la alegerile trecute a ajuns
a fi cel mai tare partid cehic, declară în-
tr'o enunțiațiune a sa, că va susține și
reclama toate postulatele cehice și că vo-
ește ca imperiul să se străformeze într'o
federaliune de națiuni libere.

Conflictul ungaro-croat este latent
Deputații croați au plecat Sâmbătă spre
casă și după sărbătorile Rosaliilor se vor
întoarce din nou la Budapesta pentru
a continua tratările. Prin urmare nu
poate fi vorba despre o întrerupere a tra-
tărilor, din contră sunt speranțe de a se
găsi o formulă a rezolvării conflictului,
prin care să fie mulțamite ambele părți
interesate.

Alegerile din Galizia. Din cauza mer-
sului încet al scrutiniului nu se cunosc
încă rezultatele definitive ale alegerilor pen-
tru camera vieneză. Și aici ca și în celelalte
părți ale Austriei sunt numeroase balotagii.
Până eri s'au cunoscut următoarele re-
zultate: Au fost aleși 5 din partidul polon
3 conservativi, 3 democrați, 2 democrați
naționali, 2 democrați progresiști, 2 din
centrul polon, 2 membrii ai partidului ru-
tean-ucrain, 2 ruteni radicali, 1 rutean bă-
trân, 1 social-democrat și un polon afară
de partide. În 9 comune rurale și 7 cir-
cumscripții electorale s'au declarat balo-
tagii. Intre cei aleși e și ministrul de fi-
nanțe Korytowsky.

Părerii asupra alegerilor din Austria ale unor deputați din dieta ungară.

Correspondentul ziarului „N. fr. Presse“ a
convorbit cu mai mulți deputați din camera un-
gară, ca să aște păreriile lor în privința influințe
ce-o pot avea alegerile din Austria asupra Un-
gării.

— De ce nu ți-ai plătit datoria că-
tră comună? întrebă casierul ridicând ca-
pul. Ha? De ce n'ai plătit-o? Vă duceți la
crăsmă și beți, da' de plătit dările nu vă
pricepeți...

— Ce crăsmă? vorbe omul privind
într'o parte, spre vătăjel.

Casierul dădu din umeri și privi spre
mine. Femeia prinse a se boci.

— Vai de vieța noastră cea tică-
loasă!...

— Ia taci, măi femeie! zise bărbatu-
său, întorcând peste umăr capul spre ea.
Femeia tăcu și-și așeză încet tulpinul cu
amândouă mâinile. — Ce tot urli atâta?
urmă Românul. După aceea se întoarse spre
județ:

— Bădiță Nistore, ce fac eu acu?...

— Dă, bre Toadere, eu știu? răspunse
morarul, dacă așa-i legea!

— Care lege? strigă femeie de la
spatele bărbatu-său. Care lege?

Casierul își înghiți îmbucătura, apoi
zise liniștit:

— Adă datoria, opt franci cincizeci,
și-ți dau animalul... L'am fecestrat pentru
datorie... Așa scrie la carte...

Toader tăcu și întoarse spre mine
capul.

— Eu știu ce să fac? zise el. De unde

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Intr'o zi de primăvară.

De M. Sadoveanu.

(Fine.)

Nistor vorbi încet, întorcându-și ochii
spre lădoiul cu faină.

— Era om gospodar. Ii rămâne nevasta
cu trei copii... Când îl duceau, bocea mu-
ierea și se trăgea de cap... cu plodurile
după dansa...

— Da el? întrebă casierul.

— El nu zicea nimic. El se uita în
pământ și nu zicea nimic. Numai ofta...

Urmă un răstimp de tăcere. Ploaia
afară venia vijelioasă, purtată de învâlu-
rile năvalnice ale vântului; durutul ei
creștea tot mai des pe acoperișul de șin-
driță al morii. Casierul alegea cu luare
aminte (asele peștelui, întingea bucăți mari
în sare și le mistuia repede după aceea
în barba-i deasă. Județul sta liniștit, străin
parcă, în colțul lui, gândindu-se la ceva.

Intr'o vreme unul din agenți rămase
cu privirile ațânitate afară și zise întorcând
puțin capul spre casier:

— Iacă-tă-o, iar vine...
Poarta de la ogradă se isbise. Atară
cănele începuse să latre leneș sub șopron.

Casierul întinse gâtul și privi și el.
Mormăi nemulțumit:

— Iar vine să facă gură! Femeia asta-
bună de bătut! Ia vezi Nistore, de ce vine
să-mi bată iar capul?...

— Morarul nu se urni de la locul lui.
O femeie descuță venea repede prin mază-
gă lunecoasă a ogrăzii. Pe polcuța cafenie i-se
scurgeau șiroaie de apă; fusta udă de
stambă i-se lipea de glezne la fie-care pas.
Se opri în prag și-și dădu cu stânga la o
parte de pe ochii mari, căpriei o șuviță
umedă de păr. Strigă ascuțit, gâfâind:

— Iacă mi-s'a întors omul acasă! L'am
adus și pe dânsul. I-am spus că ați luat
calul cu hapca!... Cum așa, să luați munca
omului? Doar nu-i țara în pradă!...

— Taci femeie! zise casierul privind-o
țintă. Iar ai venit să țipi? Dute-ți-ți caută
de treabă! S'aducă bărbatu-tău paralele
și-i dau calul! Scurtă vorbă...

Ochii femeii se măriră. Iși dădu iar
repede la o parte șuvița de pe ochi. Se
pregătea iar să strige cu mână. Nistor
se îndreptă spre ea cu blândete:

— Taci tu Marandă. Iacă vine bărbatu-
tău. A spune el ce are de spus...

— Bădiță Dumitre! strigă femeia cu
privirea înflăcărată. Cum să vie așa să ne
iee munca noastră? doar știu că n'am omorât
pe nimeni... — Plăți-le-ar Dumnezeu
să le plătească! — Se întoarse în loc și

făcu semn de îndemnare cu capul: Da'
vină mai repede omule! Vină mai repede!
Ce umblii așa? parcă ești împiedecat. Vină
ici și întreabă. Ai fost acasă tu? A vor-
bit cu tine că tu ești gospodarul! Cu tine
se înțelege lumea! Au luat calul și s'au
dus... Am crezut că nebunesc... Zice că
vinde calul pentru opt franci și jumătate!
N'ar mai ajunge să dea Dumnezeu și Maica
Domnului!...

— Ia taci tu, măi femeie! rosti de
afară un glas înăbușit. Și Românul bărbat-
ul Marandei intră cu opincile-i mari pline
de apă și noroi, cu căciula plouată și cu
bunda întoarsă pe dos, picurând din șuvițe
boabe mari de ploaie.

— Noroc bun! zise el uitându-se îm-
prejur.

— Să dea Dumnezeu! răspunse ju-
dețul.

Cellalți tăcură. — Omul se întoarse
spre mine, cu fața-i slăbită, cu ochii adânc
îngroptați sub frunte.

— Nu-i aista! zise femeia oțărîtă, îm-
pingându-l de la spate. Iacă, cellalt, cel
bărbos! A venit și-a luat calul; zice că-l
vinde... Și zice că de acu, gata, s'a sfârșit!...
De-acu am rămas fără cal...

— Am dat pe dânsul optzeci și cinci
de franci și-o bucată... zise încet Românul
întorcându-se spre cei trei funcționari.

riet. A convorbit c'un membru marcant al parti- dului constituțional, apoi cu Ugron, cu Giesswein din partidul popular și apoi cu deputatul naționa- list Maniu, cu Wilhelm Mezöffy (social-democrat) și cu Vazsonyi (conducătorul partidului democrat).

Membrul partidului constituțional zice între altele: Alegerile austriace ne arată, că votul universal promovează radicalismul. În Un- garia însă acest radicalism se va manife- sta în alt chip decât în Austria. Dacă se va introduce și aici votul universal, atunci radicalismul ar putea aici să fie numai radicalismul național, cum îl re- prezintă aripa stângii extreme, și radica- lismul partidelor naționalităților. De aici urmează, că la introducerea votului univer- sal vor trebui să se pună acestui radica- lism extrem oare cari stavile.

Gabriel Ugron vice-președintele partidului independist a zis între altele:

Impăratul Austriei și-a ajuns scopul cu introducerea reformei electorale au- striace. Partidele naționale sunt paralizate. Impăratul stă față cu două grupuri: cel creștin-social și cel social-democratic. Ace- ste două grupuri nu sunt ușor de tratat și vor face în totdeauna ceea ce este voința împăratului.

La noi în Ungaria nu poate fi vorba de-o victorie însemnată a social-democra-ției, ca în Austria. De va fi introdus votul universal, vor decide de aici proprietarii mijlocii și mici.

Social-democrații vor face abia trei procente din numărul alegătorilor. Scopul, pe care coroana îl urmărește cu introdu- cerea votului universal în Ungaria este acelaș ca în Austria, mijloacele însă pentru a ținea în frâu curentul național sunt al- tele. Pe când în Austria să servesc de cre- știnii-sociali și de sociali-democrați, în Un- garia voesc să se servească de partidul naționalităților spre a combate curentul național maghiar. De aceea trebuie să se procedă cu mare precauțiune la introdu- cerea votului universal în Ungaria.

Deputatul Giesswein (partidul popular) a zis:

»Unele cercuri din Ungaria se vor fi spăriat de rezultatul alegerilor austriace. Dacă aceste cercuri cred însă, că în urma exemplului austriac trebuie să se amâne realizarea votului universal în Ungaria, se înșală în rezultatul final, ce-i așteaptă. Sunt convins, că cu cât va fi introdus mai târ- ziu votul universal în Ungaria, cu atât mai mult vom trebui să ne așteptăm la asemenea rezultate electorale cum este cel austriac.

Despre convorbirea cu deputatul Dr. Iuliu Maniu, corespondentul numitei foi serie urmă- toarele:

»Deputatul dietal Iuliu Maniu, care aparține celor mai influenți membrii ai grupului naționalităților, s'a exprimat în modul următor: Partidul român naționalist a salutat cu bucurie decursul și rezultatul alegerilor pentru Reichsratul austriac. Toate speranțele sale s'au împlinit. Sufra- giul universal a adus Austriei înainte de toate alegeri sincere și cinste, dând fie- cărui alegător ocaziune de a-și da votul, ceea-ce astăzi în Ungaria nu se întâmplă pretutindeni. Noi, membrii partidului na- ționalităților, suntem convinși, că rezultatul alegerilor austriace va trebui să se resimtă necondiționat în Ungaria, că introducerea votului universal va fi cerută și prin ur- mare va fi urgentată din două părți, și anume de sus și de jos. Pe deoparte va

să iau parole? Am dat pe dânsul optzeci și cinci de franci ș'o bucată...<

Rămase un timp uitându-se în pă- mânt. Se întoarse încet apoi cu fața ne- clintită și eși. În urma lui, în ogradă, fe- meia începu să se tângue:

»Bată-te Dumnezeu să te bată! Unde te duci? Dute și cere să-ți dea calul! Cum să-ți iee așa cu hapca? Ca hoții au veni- t și l'au luat! Bărbat ești tu, ori ce?

— Ce?< mormăi scurt omul. Și ndată după mormăitul lui, auzii strigătele de du- rere al femeii:

»Nu da Toadere! Nu trage că-mi rupi tulpanul, nu trage că-mi smulgi părul! Amărata de mine! Vai de sufletul meu... Nu da! nu da! vai de mine și de mine...<

Se auziau izbirituri în plin înăbușite. Cănele afară sub șopron lătra. La picioare lângă mine Stop ridică botul și începu să mormăie. Poarta se izbi. Glasul femeii se depărtă.

În moară iar se făcu tăcere. Cei doi băeți se sculară de la locurile lor o clipă și-și făcură cruce: isprăviseră mâncarea. Casierul își mângăia repede mustățile, priv- vind oasele suptiri de caras dinnaintei, apoi scoase tabachera și se puse să-și ră- sucească o țigară.

Vântul contenise scurt. Stătuse și ploaia. Și-n soarele ferbinte și orbitor care năvălise pretutindeni se ridicau aburi, ce

insista Maj. Sa, după-ce prin votul univer- sal și-a ajuns scopul în Austria, ca să se introducă această reformă cât mai curând și în Ungaria. Pe de altă parte social- democrații ungari, împintenați de succesele soților lor austriaci, vor continua agita- ționea pentru votul universal în mod mai intens și probabil cu succes.

La întrebarea, că ce așteaptă partidul naționalităților dela introducerea votului universal, dep. Dr. I. Maniu a răspuns urmă- toarele: »Naționalitățile pot numai să câștige prin introducerea votului universal în Ungaria, oricum s'ar ticlui sau ciocărti această reformă. Chiar și dacă votul n'ar fi secret, ceea-ce de altfel trebuie să pre- tindem din considerante social-politice, pu- tem să câștigăm numai, deoarece alegă- torii noștri, cari în genere au fost admiși la vot, întotdeauna au votat pentru can- didatul naționalist. În nici un caz nu vom admite însă, ca dreptul de vot să fie făcut pendent dela cunoștința de-a ceti și scrie ungurește, deoarece aceasta ar fi cea mai mare nedreptate. De alte dispozițiuni co- ercitive n'avem teamă, și oricum s'ar face împărțirea cercurilor electorale, vom do- bândi la alegerile viitoare, făcute pe baza votului universal, un foarte mare număr de mandate.<

Deputatul Mezöffy (social-democrat) zise:

»Rezultatul alegerilor în Austria va intimida pe mulți aderenți ai acestei re- forme în Ungaria. Și așa n'am prea avut încredere, că guvernul ungar va lua în serios votul universal. Acum după învin- gerea social-democrației în Austria, ne temem, că guvernul nu se va mai gândi la executarea reformei cu votul universal. De altă parte noi social-democrații Un- gariei încurajați de exemplul austriac, vom potența acțiunea noastră și vom câștiga pentru noi anumite elemente până acuma indiferente. Dorim ca social-democrații austriaci să se poarte bine și ca partid serios în noul parlament, căci de nu va fi așa, monarhul se va răzgândi și nu va stăruii să se introducă și în Ungaria votul universal. Dacă însă social-democrații din Austria vor desfășura o serioasă și pre- țioasă activitate legiuitoare, atunci cred, zise Mezöffy, că și Ungaria va primi în scurt timp votul universal.<

Deputatul Vazsonyi (democrat) a zis:

»Povestea ce s'a lăit pe aici, că Mo- narhul nu mai stăruie să se introducă votul universal în Ungaria, n-o cred, din două motive: întâiu votul universal în Austria a dat rezultatele, ce le-a dorit împăratul, și al doilea asemenea povești se răspândesc de acei oameni, cari tremură înaintea votului universal și cari vor să se ascundă îndărătul pretextului, că mo- narhul e care nu dorește votul universal.<

Sinodul archidiecezan din Sibiu.

Sâmbătă la orele 11 a. m. s'a închis sesiunea ordinară a sinodului archidie- cezan.

Din hotărârile mai importante ale ul- timelor două ședințe ținute Vineri și Sâmbă- tă vă comunic următoarele: Cu privire la propunerea făcută de I. P. S. Sa Me- tropolitul în chestia adaptării seminariu- lui sinodul primește propunerea, ca con- sistoriul să fie îndrumat, ca să facă preli- minarele și planurile de clădire cu consi- derare atât la locul unde se află de present seminariul împreună cu vechile case din

treceau încet pe dinaintea usei. Apa morii murmură surd afară, grăbindu-se la spetezele rații din lăptoc.

Nu vorbea nimeni. Așa stăturăm multă vreme. Casierul își isprăvisse țigara, și acuma își răsucea alta.

Mă pregăteam să plec. Mă sculasem și-mi luasem pușca. Nistor județul se in- dreptă spre mine. Vătăjelul, ridicându-se din colțul lui, privea lung la mâncarea rămasă pe măsuța de lângă foc.

Chiar atunci se auzi iar poarta; pași se apropiară. Toader intră, cu ochii ațintiți înainte, spre umbra din fundul morii.

»Ce-i?< întrebă casierul, ridicând barba.

Omul răspunse îndesat:

»Apoi, să-mi dai calul...<

— Ai adus parole?<

Românul puse mâna la brâu și scoase punga de piele. Se uită la dansa, apoi trase și o deschise.

Întrebă fără să ridice ochii:

»Cât am să-ți dau?

— Nu ți-am spus? Opt lei, cincizeci...<

Încet, Toader apucă punga de fund și o întoarse în palma stângă. Strânse palma. Cu dreapta își scoase căciula, o puse pe pământ, la picioare, făcū un pas și, plecându-se, începū să așeze pe mar- ginea măsuții francii unul lângă altul.

vecinătate, cari vor trebui demolate, cât și cu considerare la zidirea seminarului pe un loc de tot liber. (Zidirea seminaru- lui pe un loc liber este luată în vedere sau în Str. Morilor, sau în actuala grădină aflătoare vis-a-vis de reședința de vară a Metropolitului).

Cu privire la interpelarea și propu- nerea dep. Dr. Comșa în chestiunea cuno- șcuților articali, apărui în »Telegraful Român«, comisiunea organizatoare a pro- pus iar sinodul a primit, ca consistoriul să fie îndrumat să erueze persoanele, cari sunt responsabile pentru articuli apăruiți în numitul ziar. Propunerea făcută de Dr. Comșa în legătură cu interpelarea sa, n'a fost primită.

Celelalte rapoarte ale diferitelor co- misiuni sinodale au fost luate la cuno- ștință.

Cronica din afară.

Greci emigrați din România. Din Atena se comunică, cumcă numărul gre- cilor emigrați din România, cari au sosit la Atena se urcă la 2810. Toți aceștia au fost imediat expediți în Tesalia, pentru- că Atena și Pireul sunt plini de emigranți.

Duma și evreii. Comisiunea Dumei, însărcinată să elaboreze un proiect de lege asupra libertății conștiinței, a decis ca acest proiect să cuprindă un articol special asupra suspendării restricțiunii drepturilor evreilor.

Isprăvile bandelor sârbești. Se tele- grafiază din Uskiub, că agitațiile au devenit foarte amenințătoare în vilaetul Cossova. Astfel 150 de sârbi au năvălit la Cossova și au răpit 28 bulgari, cari n'au fost puși în libertate decât după-ce s'au angajat a lupta pentru cauza sârbă. Fapte de acestea s'au petrecut și în multe alte sate.

Tot din Uskiub se anunță, că în partea de vest a vilaetului s'a pornit o mare agitație a albanezilor contra căpita- nului austro-ungar, Schmidt, membru al jandarmeriei internaționale. Căpitanul a fost avizat, că, dacă nu va părăsi postul său, satul Cumanova va fi incendiat. Căpi- tanul Schmidt a fugit, refugiindu-se într-o localitate vecină. Se crede, că această agi- tație a albanezilor este susținută pe sub mână de către turci.

Cu privire la aprobatele alegeri pre- zidențiale în Statele-Unite ziarul »Times« află din Washington, că e acum sigur că ministrul Tafft va fi candidatul partidului republican la viitoarele alegeri prezidențiale. Aspirațiunile senatorului Forakers sunt disperate. În toate părțile țării se exprimă dorința, ca Roosevelt să candideze a treia oară la președenție. Pare însă foarte puțin probabil, ca Roosevelt să se hotărască a renunța la ideea sa, de repetate ori exprima- tă, d'a se retrage în viața privată. Candidatul democratic va fi Bryan. El se bucură însă de prea puține simpatii.

Chestiunea instrucțiunii publice în Rusia

— O ședință furtunoasă a Dumei. —

Duma s'a ocupat în ședința sa de Vi- neri de moțiunea prezentată de 168 depu- tați, cari cer să se numească o comisie pentru a se cerceta proiectele de legi ale instrucției publice depuse de ministrul Kaufmann. După un scurt discurs al ra-

»Mai trebuie cincizeci de bani«, zise casierul.

Omul vâri degetul arătător în fundul pungii. Scociori, și scoase și banul cel din urmă, mic și luciu. Morarul făcuse doi pași și privea, întinzând gâtul pe deasupra bărbosului. Vătăjelul se apropiă și întinse o condică verde. Unul dintre agenți o apucă, o deschise și rupse chitanța. Ro- mânul o primi pe vârful palmei, ca pe o anaforă, o privi pe față și pe dos și o vîrî în pungă în locul banilor.

»Apoi, să-mi dai calul, zise el iar, ridicându-și de jos cușma.

— Du-te și ți-l ia, răspunse casierul. E'n ocol la Nistor. Da' muerea de ce ți-ai bătut-o?...<

Fără să răspundă, Românul se în- toarse, mă privi o clipă cu ochii întune- coși, după aceea eși, cu bunda-i întoarsă pe dos și cu căciula-i buhoasă.

Eșii și eu în urma lui. Cum dădeam în câmp pe malul pârăului, mă uitai odată în urmă, și-ți zării pe ulița îngustă, du- cându-și încet de căpăstru căluțul roib, care venia după el cu capul plecat. Prin lumina strălucită a primăverii apci, printre arături proaspete, mă îndreptai înspre huceagurile înverzite, care răsufiau aburi ușori spre cerul limpede.

(„Viața Românească“).

portorului Hessen, care a rut Dumei să amâne discuția până după dăbaterile comi- siunei, ministrul Kaufmann luă cuvântul și a mulțumit Dumei penru atențiunea ei față de proiectele sale și stăruit asupra necesității organizării instrucțiunii pu- blice, deoarece Rusia e s'gura țară, în care numărul analfabeților așa de mare. Ul- timele statistice cunoscute fixează 3 la sută numărul celor cari știu carte.

Trebuie, a zis ministrul, să facem să triumfe principiul proamat de Petru cel Mare, după care instrucția publică nu tre- buie să fie un privilegiu ci o necesitate pentru popor. Este așevărat, că va trebui să facem mari sacrificii în acest scop și că va trebui să spom budgetul ministe- rului instrucțiunii publice, care atinge acum 17 milioane, 1 o sumă de șapte ori mai mare.

Banii nu troue strinși și aceasta n'ar fi cea mai ună întrebuintare ce li s'ar da capitalurii naționale. Opt milioane de copii nu pot dobândi instrucțiune în Rusia. Imperiul e nevoie de 250 mii de școli și nu are decât 90 de mii.

Ministrul ragă Duma să trimită proi- ectul în cercet. ea comisiunei și apoi con- chide zicând, a trebuie ca societatea să pună capăt agitației politice în școli, și că numai guvernul poate face aceasta, dar îi trebuie sprijinul părinților și al publicului.

Mai mulți oratori se succed la tri- bună și descom starea de lucruri insupor- tabilă din Polonia, unde guvernul se ame- stecă în tot.Dep. polonez Kralewski arată legăturile dintre ministrul de interne și cel al instrucției publice și zice că acest din urmă lucrează totdeauna după ordinele ce- lui dintăiu.

Un oator musulman arată restricțiu- nile la ca) sunt supuse școlile musulmane din provinciile supuse, unde trăește o po- pulațiune de 20 milioane de musulmani.

Kasanow, musulman, zice în discurs- ul său a, atunci când regimul autocratic era în flință... dar el nu poate termina fraza s, pentru că este intrerupt de mem- brienii depței, cari zic că acest regim nu a fost brogat și că este încă în vi- goare Un mare șgomot se produce în adunre.

Președintele nu poate restabili liniștea. El citică cu asprime purtarea celor trei deputați, cari au provocat acest incident și propune să se expulzeze din incintă de- putții Kelopowski, Sosonovici și Purische- vic, cari au provocat scandal prin intreru- pșile lor, cari au culminat în cuvintele: »Ande de ucigași«. Duma primește acea- să propunere cu aplauze, dar cei trei de- putați rămân în sală și nu vor să iasă. Președintele este nevoit să suspende șe- dința pentru 10 minute.

La redeschidere, el înștiințează pe cei trei deputați că va întrebuinta forța în contra lor. Ei se încearcă să se justifice dar președintele le retrage cuvântul. După propunerea președintelui, Duma decide ca acești deputați să fie excluși pentru 15 șe- dințe. Doi deputați ies, dar Purischievici rămâne în sală cetind un ziar și refuzând să părăsească incinta.

Președintele declară, că, nevrând a aplica forța preferă să ridice ședința și să ordone chestorilor să nu permită acestui deputat să intre în adunare timp de 15 zile.

Deputatul Purischievici răspunde, că va veni la rândul său să facă un discurs asupra instrucției publice.

Deputații se retrag în mijlocul unei vii agitațiuni. Ședința viitoare va avea loc Luni.

STIRILE ZILEI.

— 7 Maiu v.

Rezultatul examenului de clasă a ele- vilor din cl. VIII a gimnaziului român din Brașov este următorul: Cu nota generală foarte bine au eșit 13 inși, anume: Teodor Babuța, Aurel Bărsan, Ioan Boeriu, Nic. Căliman, Victor Groza, Vas. Jura, Mircea Mocanu, Gh. Pășiu, I. Ploscă, I. Popu, Nic. Popescu, Sim. Turtoa, I. Ţeicu. Cu nota generală bine: 16 inși, anume: Dionis. Be- nea, Stef. Garoiu, Iul. Givulescu, Traian Hamzea, Ermil Iianț, I. Lașiță, I. Mandai, Oct. Medan, Aur. Mureșanu, Miron Noa- ghea, Nic. Peicu, I. Secărean iun., I. Secărean sen., N. Sculici, Emil Suciū, Sim. Ursu. Cu nota generală suficient 18 inși, anume: Stef. Buzea, Gh. Damian, Timot. David, M. Drăgoiu, Marian Dregheci, Ioan Evtuțian, Vas. Florea, Ioan Iencea, Val. Judele, Ioan Manta, Ioan Marin, Emil Ma- ximilian, Ilie Muțiu, Const. Oancea, Stef. Perian, Rom. Peștean, Gh. Popa, Ioan Sturza. Cu nota generală: nesuficient din câte un obiect: 4 inși și cu nota generală: nesuficient din 2 obiecte: 3 inși. Prin ur- mare au fost admiși la examenul în scris

La tipografia și libreria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:

Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.

- N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istoriograf pentru tinerime, localizată după nemțesce. 193 pag. . . . Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
M. Salodeanu. „Floarea Oflită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bourceanul. „Povestiri din copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50
M. Eminescu, Poesii postume“, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. Fețe, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
N. Chendi. „Fragmente“. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foileton“ scrisse. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.
M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghii. Pagini 280. Prețul Lei 2.
Din operele complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.
„Călăuza stațiunilor balneare“ de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.
„In institutul grafic Minerva“ București a apărut „Opere complete“ de N. Nicolescu, C. Stamati și V. Cârlova la oaltă intro singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani se poate procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.
In institutul grafic „Minerva“ a apărut „Popasuri vânătoarești“ de Ion Bârseanu pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.
„Doamne ajută-ne“. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto. A se procura prin librăria A. Mureșianu.
Scrieri istorice.
Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)
Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.
„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr

altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru monument tului Iancu. Prețul este 1 cor. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„Românul în sat și la ăste“. Acesta este titlul unei nouă cărțițele, de p-l Ioan Pop Reteaganul, cunoscutul și meritulos nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almdășianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura acăstă-presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colină în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („in loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

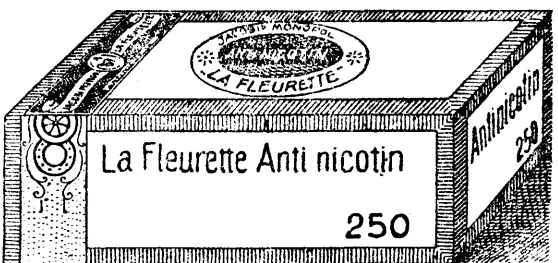
Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Concurs

Corporațiunea de meserii din Brașov publică concurs de secretar cu plată lunară 160 coroane. Dela concurenți se cere a cunoaște limbile română, germană și maghiară atât în vorbire, cât și în scriere. In primul rând se prefer toți acei cari sunt sau au fost în funcțiune la vre o corporațiune de meserii. Oferenții au de ași așterne ofertele lor provăzute cu timbru de 1 cor. dimpreună cu documentele de lipsă de cel mult până în 28 Maiu a. c.

Corporațiunea de meserii din Brașov: Dumitru N. Căpătină, v.-președinte.

Succes ne mai pomenit! Tuburi de cigarette „Antinicotin“ în cutii de țigarette.

IOSIF NAGY,

BRAȘOV, Calea Gărei (lângă Ramificația Tramvaiului).

Are onôrea a recomanda On. Public

Atelierul său de cioplitorie de piatră

și marele deposit de Monumente sepulcrale de marmură din streinătate și indigenă, lucrăte fin și durabil. Esecutare de mobile d'n table de marmoră. Deposit de Granit, Syemit, Labrador, Andesyt și petri de nășip durabile. Monumente, care se capătă oela 20 cor. până la 2000 cor. Nicăiri nu se poate procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

Iau în antreprisă ori-ce fel de lucru de cioplit piatră la zidiri.

In cas de trebuință a se adresa direct, fără mijlocire de agenți, prin aceasta să face multă economiă.

(2-0.)

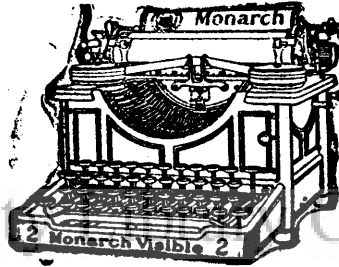
Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

Table with columns for 1906 (29 Aprilie) and 1907 (21 Aprilie, 28 Aprilie). Rows include assets like Reser. metal. aur, Argint și diverse monede, and liabilities like Capital, Fond de rezervă, etc.

Nu cumpărați mașină de scris oarbă!

MONARCH. Cea mai nouă și perfectă mașină americană de scris. Singură cu scrisoare perfect vizibilă, cu legătura în două colori, Tabulator și accesoriile complete.

Cor. 650

plătibilă și în 20 de rate.

Mașini vechi de toate sistemele schimbându-se cu mașina „Monarch“ se primesc și ca plată.

Singurul deposit: MICHAEL MOOSER, Strada Porții Nr. 39.

Hârtie Carbon cu margini colorate etc. pentu toate sistemele calitatea cea mai bună și foarte ieftină.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vânzătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprînd rugăciuni de dimineața și de sêră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acăsta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acăsta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț forțe moderat.

Prețul lor este:

Table with columns for Cor. b. and Cor. b. showing prices for different binding types like Legătură trainică neagră și aurită, Imit. de fildes, etc.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprînd asemenea tôte rugăciunile năstre folositoare ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

Table with columns for price and binding type: In pânză neagră, ceva mai luxosă, format ceva mai mare.

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vânzătorii.

Articole de toaletă:

Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielii, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la

G. EITEL, Strada Vămei 18.